

Riktlinjer för tillsyn av förskola och pedagogisk omsorg i enskild regi

Kommunen har enligt 26 kap. 4 § skollagen tillsyn över förskola vars huvudman kommunen har godkänt enligt 2 kap. 7 § andra stycket skollagen, samt över pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen har förklarat ha rätt till bidrag enligt 25 kap. 10 § samma lag.

Tillsyn och ingripande vid tillsyn regleras av bestämmelser i 26 kap. skollagen. Med tillsyn avses en självständig granskning som har till syfte att kontrollera om den verksamhet som granskas uppfyller de krav som följer av lagar och föreskrifter. I tillsynen ingår att fatta de beslut om åtgärder som kan behövas för att den huvudman som bedriver verksamheten ska rätta fel som upptäckts vid granskningen.

Sundbybergs stad genomför regelbunden tillsyn var tredje år. Efter nyetablering görs dock den första regelbundna tillsynen två år efter etablering. Utöver den regelbundna tillsynen kan även riktad tillsyn göras, om kommunen får indikationer på att det finns allvarliga brister i en verksamhet, till exempel genom upprepade klagomål mot en verksamhet. Det görs även en årlig skriftlig uppföljning av samtliga verksamheter som bedrivs i enskild regi och vars huvudman kommunen har godkänt.

Tillträde till lokaler samt uppgiftsskyldighet 26 kap. 6–7 §§ skollagen

Kommunen har för sin tillsyn rätt att på plats granska sådan verksamhet som står under dess tillsyn. Tillsynsmyndigheten har i den omfattning det behövs för tillsynen rätt att få tillträde till de byggnader, lokaler och andra utrymmen som används i verksamheten.

Den vars verksamhet står under tillsyn är skyldig att på tillsynsmyndighetens begäran lämna upplysningar samt tillhandahålla handlingar och annat material som behövs för tillsynen.

Regelbunden tillsyn

Den regelbundna tillsynen som genomförs vart tredje år består av ett skriftligt underlag inför tillsyn, insamling och granskning av övriga relevanta dokument, verksamhetsbesök och intervjuer. Vid den regelbundna tillsynen granskas följande områden:

Övergripande om förskolans organisation och verksamhet:

Ledningen av utbildningen (skollagen 2 kap. 9-11 §§)

Erbjudande om förskola (skollagen 8 kap. 3-7 §§)

Lärare och förskollärare (skollagen 2 kap. 13-14 §§)
Barngrupperna och miljön (skollagen 8 kap. 8 §)
Tystnadsplikt (skollagen 29 kap. 14 §)
Registerkontroll av personal (skollagen 2 kap. 31 §)
Samverkan och anmälan till social- och arbetsmarknadsnämnden (skollagen 29 kap. 13 §)

Förskolans arbete utifrån skollagen:

Mottagande (skollagen 8 kap. 18 §)
Utbildningens syfte (skollagen 8 kap. 2 §)
Särskilt stöd (skollagen 8 kap. 9 §)
Modersmål (skollagen 8 kap. 10 §)
Fortlöpande samtal och utvecklingssamtal (skollagen 8 kap. 11 §)
Systematiskt kvalitetsarbete (skollagen 4 kap. 3-5 §§)
Dokumentation (skollagen 4 kap. 6 §)
Rutiner för klagomål och åtgärder (skollagen 4 kap. 7 och 8 §§)
Allmänt om barns inflytande (skollagen 4 kap. 9 §)
Allmänt om vårdnadshavarens inflytande (skollagen 4 kap. 12 §)
Forum för samråd (skollagen 4 kap. 13 §)
Planering och information (skollagen 4 kap. 14 §)

Förskolans arbete utifrån läroplan för förskolan (Lpfö 18):

Normer och värden (kap. 2.1)
Omsorg, utveckling och lärande (kap. 2.2)
Barns delaktighet och inflytande (kap. 2.3)
Förskola och hem (kap. 2.4)
Övergång och samverkan (kap. 2.5)
Uppföljning, utvärdering och utveckling (kap. 2.6)
Förskollärares ansvar i undervisningen (kap. 2.7)
Rektorns ansvar (kap. 2.8)

Utöver detta granskas verksamhetens brandskydd, arbetsmiljö, barnskydd samt miljö och hälsoskydd. Vid tillsynen kontrolleras även att huvudmannen fortsatt uppfyller kraven gällande ägar- och ledningskretsen enligt 2 kap. 5 – 5a §§ skollagen samt att förändringar i denna har anmälts till tillsynsmyndigheten i enlighet med 2 kap. 5b § skollagen.

Beslut efter regelbunden tillsyn fattas av förskolenämnden. Av beslutsunderlaget ska det framgå om några brister i verksamheten har konstaterats och vilka sanktioner enligt 26

kap. 10–16 §§ skollagen som i så fall riktas mot huvudmannen samt vilka åtgärder som huvudmannen ska vidta.

Löpande uppföljning

För att säkerställa att kommunen fullgör sitt tillsynsansvar behöver huvudmän för förskola eller pedagogisk omsorg i enskild regi inkomma med ett årligt skriftligt underlag till kommunen. Kommunen granskar underlaget för att säkerställa att huvudmannen löpande uppfyller kraven på verksamheten enligt godkännandet. Huvudmannen för en enskild förskola ska till kommunen anmäla om det sker någon förändring i ägar- och ledningskretsen senast en månad efter att förändringen skett.

Klagomål och riktad tillsyn

Klagomål mot enskilt bedriven verksamhet som inkommer till kommunen skickas alltid till huvudmannen för kännedom. Utifrån klagomålets karaktär samt de omständigheter som råder i det enskilda ärendet avgörs om det ska lämnas över till huvudmannens klagomålshantering eller om åtgärd från kommunen, i egenskap av tillsynsmyndighet, krävs. Vid upprepade klagomål eller vid klagomål som är av särskilt allvarlig karaktär kan kommunen besluta om riktad tillsyn.

Ingripande vid tillsyn

En tillsynsmyndighet kan ingripa med följande åtgärder efter genomförd tillsyn. Vid beslut om ingripande ska barnets bästa beaktas.

Förebyggande åtgärder 26 kap. 9 § skollagen

Tillsynsmyndigheten ska inom ramen för sin tillsyn lämna råd och vägledning.

Föreläggande 26 kap. 10 § skollagen

En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Anmärkning 26 kap. 11 § skollagen

En tillsynsmyndighet får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten.

Avstående från ingripande 26 kap. 11 § skollagen

En tillsynsmyndighet får avstå från att ingripa om

1. överträdelsen är ringa.
2. den vars verksamhet granskas vidtar nödvändig rättelse, eller
3. det i övrigt med hänsyn till omständigheterna finns särskilda skäl mot ett ingripande.

Återkallelse 26 kap. 13 § skollagen

En tillsynsmyndighet får återkalla ett godkännande eller ett beslut om rätt till bidrag som myndigheten har meddelat enligt skollagen

1. om ett föreläggande inte har följts och
2. missförhållandet är allvarligt.

Ett godkännande av en enskild som huvudman får återkallas om den enskilde inte längre uppfyller förutsättningarna för godkännande.

Återkallelse får beslutas även om rättelse har skett vid prövningstillfället, om det kan befaras att det på nytt kommer att uppstå sådana missförhållanden som utgör grund för återkallelse.

Tillsynsmyndigheten får besluta att ett beslut om återkallande ska gälla trots att det inte har vunnit laga kraft.

Tillfälligt verksamhetsförbud 26 kap. 18 § skollagen

Om det är sannolikt att ett beslut om återkallelse enligt 13 § kommer att fattas, och beslutet inte kan avvaktas med hänsyn till allvarlig risk för barnens hälsa eller säkerhet eller av någon annan särskild anledning, får tillsynsmyndigheten förbjuda huvudmannen att tills vidare, helt eller delvis, driva verksamheten vidare. Beslutet gäller omedelbart och får gälla i högst sex månader.

Vite 26 kap. 27 § skollagen

Ett föreläggande får förenas med vite.